

ט"ו תשרי
25 ספטמבר

במהלך היום את מכתבי לוח"פ שבו מסרה המציה העניינים שלנו פה - על התערוכה שלנו, פוע"צ, החלוצ, אפשרות העבודה בשביל א"י, היחס לרוסיה והצורך בהסברה, עניין ספרית הברון והתערוכה של הקיץ הבא. הודעתי שבדעתי להשאר פה עוד כחדשים אם רק אורשה לכך.

אחמול בקרו את תערוכתנו חברי מי שהיה י.ק.פ. - אשה דניאל, החבר שלום ועוד. י.ק.פ. נחבטלה בהחלטות הרב. מעטים מהם נכנסו לד.ק.פ. נשארה קבוצה קטנה ובראשה לייסה, זיסה אוסטרובסקי, ריז'יק ועוד אחדים. מפלגה אין, כי בחוקף החלטת הרב נחבטלו באופן פורמלי. השיירים משתדלים עכשיו בדבר השגה רשיון לסדור י.ק.פ. חדשה.

במכתבי לוח"פ ככתבתי בדבר החלוצ:

"האפשריות הן גדולות. בחנאים של עכשיו אין אורגן סחוף לחלוצ שיוכל לרכז את הפקולת הארצישראלית בחוגים שונים, יהודיים ומשלהיים, יש אהדה רבה לחלוצ. אפשר להשיג קרקע ומשקים, אם כי הגוינט עומד עכשיו לפני ליקוידציה יש גם עכשיו אפשרות להשיג אמצעים. התוסר האנושי הנמצא הוא מן המובחר. החלוצ יוכל בתקופה הקרובה לשמץ סגוף מרכזי לכל עבודתנו ברוסיה. קיומו הוא צורך תיוני מוסרי לדור היהודי העיר. ליהדות הרוסית נשקפה בחנאים הנהונים סכנה הרס מוסרי וכליון צבורי. הקומוניזם עם כל קסמיו וכתו אינו אותו הכח המוסרי הגדול שלאורו יגדל הדור החדש. מעטים מאוד הקומוניסטים היהודים.

לפי הספרים הרשמיים שיש בידי היו בשנה 1922 רק 19.564 קומוניסטים יהודים (מספר כללי של 375.693 = 5.2%). בבונד ובפועלי ציון בלבד היו לפני המהפכה הבולשביק פי שלשה, אם לא יותר. פועלי ציון מונים עכשיו אילו מאות חברים, לפי דבריהם הבונד אינו קיים. צ"צ אומרים שיש להם 3.000 חבר, צ.ס. גם הם חושבים שיש להם כמספר הזה. ברור שהרב הגדול של הנוער היהודי הם עכשיו מחוץ לכל חיים צבוריים ואידיאיים. ומחוץ לקומוניזם וא"י אין כלום - בהחלט. אין עכשיו עבודה צבורית ותרבותית שיכלה לפרנס את האינטליגנציה הבלתי מפלגתית. והנה הקומוניזם הסנצ'ה, השליט אינו מושך את הלבבות, וכחה של א"י בחור מן האידאליזם והתענינות ומזון נפשי ורוחני - לא נס, למרות כל ההרס וההורבן של הציונות ברוסיה. בזאת נוכחתי בפגישות הסקריות והשיחות המקוטעות והארכות שהיו לי את סבירי התערוכה ובהזדמנויות אחרות את הצעירים היהודים הרחוקים מהקומוניזם, והקרבנים אליה. וכח מושך יוכל להיות כמובן רק לציונות שלנו, של חנוכה הפועלים בארץ, ולנושאי ציונות זו בגולה - לחלוץ. חנוכה חזקה ורבה-השפעה של החלוץ היא לדעתי תנאי מוקדם לתחיה הצבורית והמסורתית של היהדות הרוסית. החומר והתנאים האובייקטיביים לחנוכה זו ישנם ברוסיה, למרות הכל. חסרה ההדרבה. חברי מרכז החלוץ הם צעירים נחמדים ומסורים, אבל אינם חופסים את המצב ואין כוחותיהם האישיים מגיעים לגובה התעודה המוטלת עליהם. ובלי עזרה אישית של המסדרות לא יתבסס החלוץ המבוסס הראוי לו. ונצטרך למכס עצמ איך לחת את העזרה הזאת לחלוץ.

תחלוצ אינו המקשה הציוני היחיד שאפשר לעשות ברוסיה.
 טעינו טעות גדולה בסברנו שברוסיה אין אפשרות להשתתף בעזרה מסתיה
 בעבודה הארצישראלית. נסיהי לברר מה אפשר לעשות מה בשביל בנק
 הפועלים - הדעה הכללית היא שכאן אפשר בנקל להשיג מאה אלף פונט.
 נניח שהססבר הזה הוא מוגזם. אולם אין לי כל ספק שסכומים גדולים
 אפשר להשיג כאן. ברוסיה יש עכשיו ולמיה גבחה - הצרוונץ, שאמנם
 בחו"ל אין לו מהלכים, אולם בשוק הפנים הוא איתן, וירידה הכפי
 הסובייטי אינה משפעה כלל על השער של הצרוונצים, שאינו משהנה.
 הצרוונץ גדול מהפונט האנגלי, ושערו קבוע, והצרוונץ הוא מה הרבה
 יותר זול ונחות ערך מאשר אצלנו הפונט. אנשים סוציאליים מה עשרות
 צרוונצים. בקלות גדולה יותר מאשר אצלנו שילינגים ולאסוף אלפי
 צרוונצים אין זה, דבר קשה יותר, אם רק יש הרשות הליגלית לכך.
 באופן בלתי ליגלי אולי אפשר להשיג דבר מה, אולם דבר חשוב אפשר
 לעשות רק ברשיון ובגלוי. ואילו היה קולה בידנו באיזה אופן שהוא
 לאשר את הבנק שלנו ברוסיה או למצוא דרך אחרת לאפשר פעולה גלויה
 בשביל הבנק אין לי כל ספק שהיינו יכולים לאסוף מה סכום יותר גדול
 מאשר באמריקא. יש עכשיו הרבה עשירים יהודים, גם בסוקקבה וגם
 בערים אחרות, ועל כסף אין הנסמנים חסים עכשיו. הנסיה לצבור
 ולשמור כסף נכחדה לגמרי ברוסיה הסובייטית הנפית (או ה"מכחה" בעברית
 מלשון פ'וליטיקא כ'לכלית ח'דשה). אין איש מהם שכספו ישאר
 ברשותו גם ביום נחר, ולכן מתפתחה מה הנסיה לפזר ולבזבז בלי חשבון
 ובלי גבול.

מלבד שאלת הליגליזציה יש עוד קושי אחד: רוסיה ש"נהפכת" אינה נוחנת להוציא כסף מארצה. האכספורט נמצא כלו בידי הממשלה. על שני הקושיים האלה מוכרחים באיזה אופן שהוא להתגבר. התיעצתי עם יודעי דבר, והעצה הנראית לי ביותר היא - לפתח פה סניף של בנק הפועלים, שכל כספיו יאספו ברוסיה. אמנם גם דבר זה אינו קל ופשוט ביותר. צריכים לקבל לכך קונצסיה מהועד הקונצסיוני.

דבר חשוב שני שיש לעשות ושהוא יכל לשמש כלי-עזר לעבודה ארצישראלית הוא יסוד חברה-מסחר רוסיה ארצישראלית. דבר שלישי - אף הוא חשוב במדרגה הראשונה - הסברה של עבודתנו ותנועתנו בעהונות הממשלתית (אחרת אין פה). מוכרחים לפרוץ את הקיר של שקרים ובלבולים שהקימו נגדנו צוררינו. התחננו לעבודתנו ולתנועתנו מצד רוסיה הסובייטית אינה כרוכה בעצם השיטה הסובייטית ואינה נובעת לא מתוך התורה הקומוניסטית ולא מתוך האינטרסים הממלכתיים של רוסיה הסובייטית. ומוכרחים לכצוא דרך לדעת הקהל של רוסיה השלטת. זוהי תעורה מדינית גדולה. היבסקציה אינה רוסיה. עם היבסקציה אין לנו שפה משותפת. רוסיה הצעירה אינה יבסקציה. לא אעסוק בנביאות - אבל יש לי הכרה עמוקה וברורה שהשלטון הקיים ברוסיה אינו בן-חלוף. הוא לא יפול. אין מי שיפיל אותו. אין מי שיחליף אותו. אם טוב הוא או רע - אחת היא. שלטון אחר לא יהיה ברוסיה ואם אין אנו מוותרים על היתדות הרוסיות - אסור להזניח את ההסברה של תנועתנו בתוגי השלטון הרוסי. פליטי הציונים הרוסים המשתתפים בחו"ל בחור ציונים

בהסתח ונרגון והפצח דבות נגד רוסיה הסובייטית הם עוכרי היתדות
הרוסית והציונות ברוסיה. אין סכנה גדולה ליהודי רוסיה מספלת
המסטר הנוכחי. זוהי הכרת כללית של כל יהודי רוסיה בלי יוצא מן
הכלל, של כל החוגים והמעמדות גם של אלה העוינים את המסטר הקיים.
מהפכה חדשה ברוסיה - זהו כליון והשמדה בשביל יהודי רוסיה. סכנה
זו לאשרנו רחוקה מאוד מהמציאות. הממשלה איתנה, והיא הולכת
ומתבצרת. היא הולכת ומסחגלת מיום ליום לצרכי החיים וחביעותיהם
הריאליים, ואין כמפלגה השלטת לכשרון ההסגלות. כל הברדות
והשטיות המפורסמות מזמן לזמן בחו"ל, ע"ד מהפכות וההנקשות בטרורקי
ועוד "בבא-מעשיות" כאלה מעוררות פה רק צחוק. אולם כשכל השקרים
האלה מסופרים בעתונות הציונית - הם רק כחוקים את כח היבסקציה
ונותנים בידה נשק להלחם בנו. הם מגבירים את הסעות האוילית
שהציונות כשהיא לעצמה, בחור תנועה, אויבת וצורת לרוסיה הסובייטית.
וצריכים להבין את נפשה של רוסיה החדשה - זו שהחאבקה ארבע שנים
במלחמת-אזרחים אכזרית את הקולטשקים והדניקנים והורוגלים, ברעב,
במגפות, בחוסר כל, קבועה ומנודה בעולם, שראתה את הפוגרומים
מעוררי-הזוועה של "הלבנים" - מה בעיני רוסיה זו הסלה קונטר-
ריבולוציה, תנועה אנטי סובייטית. היבסקציה יודעת את הרגש הזה
והיא מנצלת אותו בסדיסמוס שטני נגד הציונות. את הנשק הזה מחויבים
לעקור כידיהם. יתאחדו הפסמניקים את המונרכיסטים והמילוקובים -
אבל אל תשתתף העתונות הציונית בספיקולציה פלילית וארילית זו. אין
ציוני מחויב כמובן להיות חסיד רוסיה הסובייטית - אבל אל תשתתף
בקמפניה של שקרים ודבות נגדה, אם רוצה היא להלחם בדבות והשקרים

- 69 -

הנפוצים נגדנו ושוללים את אפשרות החסרה והבראה היחס במדינה הראשונה במספר יהודיה.

רוסיה הסובייטית חדרה עכשיו רצון עז לעבוד בעד בנינה ותקומתה הכלכלית של רוסיה וקשירת יחסים את מדינות חוץ, ביחוד את אנגליה ואמריקא.

לא קל יהיה לשנות את יחס רוסיה לחנוכתנו - אבל הדבר אינו מן הנמנעות, וסוכרתיים לעשותו, בכל הסאסצים, כי היחדות הרוסית יכלה שוב להיות לבת הבונה הראשי של ארץ ישראל.

בפרוצס הזה של שנוי ערכין בעמדה רוסיה הסובייטית ובחתימת הפעולה הארצישראלית ביהדות הרוסית הוטל עלינו, על חנוכה הפועלים באר"י, התפקיד הראשי והמרכזי. בידינו הדבר הזה. אין כח אחר שיוכל לעשות את הדבר. עבודתנו מעוררת כבוד - אם גם מתנגדים לנו. אין לנו להסתיר דבר. בשיחות שהיו עם קומוניסטים ספרתי שאנו משתתפים באמשטרדם. גיליתי "סוסים" אחרים: שאנו דואגים לעתיד כל העם העברי, שאנו לוחמים לחתימת השפה העברית, שלנו יקרה ארץ ישראל, שאנו מחשבים רק את צרכינו העצמיים שאין בהם כל נגוד לחנוכה הסוציאלית העולמית - ואלה שלא הרעלו עדין מבינים זאת ומחיתים בכבוד.

מה יש ^{לענין} שר חשוב יותר מדי - גם כלפי פנים וגם כלפי חוץ, ואסור להפקירו בידי צוררינו.

